

Thalidomid mot sjelden lungesykdom?

Thalidomid reduserer hoste og gir bedre livskvalitet hos pasienter med idiopatisk pulmonal fibrose.

Idiopatisk pulmonal fibrose er en progredierende, dødelig sykdom av ukjent årsak og uten effektiv behandling. Mange av pasientene er plaget med hoste, ofte i uttalt grad.

25 slike pasienter ble rekruttert til en randomisert overkrysningsstudie til behandling med thalidomid eller placebo i 12 uker hver og med en to ukers utvaskingsperiode (1). I periodene med thalidomidbehandling rapporterte pasientene bedre livskvalitet, målt med validerte spørreskjemaer ($p < 0,001$), og mindre hoste, målt med VAS-skala ($p < 0,001$). 74 % av pasientene fikk bivirkninger av thalidomid, mot 22 % ved placebo; vanligste bivirkninger var obstipasjon, svimmelhet og slapphet. 20 pasienter gjennomførte begge behandlingsperiodene.

– Dette er en liten studie med interessante funn, sier overlege May Brit Lund ved Lungeavdelingen, Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet. Hosten ved idiopatisk pulmonal fibrose kan være svært uttalt og nærmest umulig å behandle. Thalidomid har en tragisk forhistorie, men forsøkes nå i økende grad mot en rekke sykdommer, bl.a. kreft. Legemidlets immunmodulerende egenskaper kan tenkes å ligge bak effekten ved idiopatisk pulmonal fibrose, sier Lund.

– Et annet preparat, pirfenidon, er nylig godkjent i Norge til bruk ved idiopatisk pulmonal fibrose, forteller Lund. – Pirfenidon har antifibrotiske og antiinflammatoriske egenskaper og er vist å kunne bremse sykdomsprogredieringen (2). Noen pasienter trenger likevel lungetransplantasjon. Norske pasienter blir fulgt med bruk av registre for å dokumentere og kvalitetssikre behandlingseffektene.

Petter Gjersvik
petter.gjersvik@gmail.com
Tidsskriftet

Litteratur

1. Horton MR, Santopietro V, Mathew L et al. Thalidomide for the treatment of cough in idiopathic pulmonary fibrosis: a randomized trial. *Ann Intern Med* 2012; 157: 398–406.
2. Noble PW, Albera C, Bradford WZ et al. Pirfenidone in patients with idiopathic pulmonary fibrosis (CAPACITY): two randomised trials. *Lancet* 2011; 377: 1760–9.

Publisert først på nett 13.12. 2012.

Massevaksinasjon mot kolera

Kolera tar fremdeles livet av mange mennesker hvert år, men en ny studie fra Zanzibar tyder på at massevaksinasjon med den orale kolera-vaksinen kan gi beskyttelse mot kolerasmitte også hos ikke-vaksinerte.

Illustrasjonsfoto Afp/NTB scanpix

Alle voksne, unntatt gravide, og barn over to år i studieområdene ble tilbudt to vaksinedoser (1). Av de nesten 50 000 som kunne inkluderes, ble om lag halvparten vaksinert. Den direkte beskyttelsen av vaksinene ble estimert ved å sammenlikne antall tilfeller av kolera blant vaksinerte og uvaksinerte. Den indirekte beskyttelsen ble evaluert ved å se på sammenhengen mellom vaksinedekningen i et nabolag og risikoen for kolerasmitte hos ikke-vaksinerte i samme nabolag.

Hos dem som mottok to vaksinedoser, fant man en direkte beskyttende effekt mot kolera på 79 % (95 % KI 47–92 %). Videre ble det estimert 75 % (95 % KI 11–93 %) indirekte beskyttelse hos ikke-vaksinerte innbyggere i områdene med høyest vaksinedekning sammenliknet med ikke-vaksinerte i områder med lavest vaksinedekning.

– Den orale kolera-vaksinen viser god beskyttende effekt både på individnivå og for samfunnet som helhet via flokkimmunitet og kan derfor bidra til å hindre utbrudd av kolera, sier Bjørn Blomberg, overlege i infeksjons-

sykdommer ved Medisinsk avdeling, Haukeland universitetssykehus.

– Vaksinen kan være et nyttig virkemiddel i kampen mot kolera, men for å forebygge denne sykdommen, samt mange andre diaré-sykdommer som vaksinen ikke beskytter mot, er det viktigste i det lange løp å sikre god vannforsyning, adekvate sanitærsystemer og bedre levestandarden for folk som bor i fattige områder. En ting som ikke er vesentlig problematisert i artikkelen, er at vaksinen har kortvarig beskyttelse – fra et halvt år hos småbarn til rundt to år hos eldre, avslutter Blomberg.

Ingrid Skinlo Rokstad
ingrid.rokstad@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Khatib AM, Ali M, von Seidlein L et al. Effectiveness of an oral cholera vaccine in Zanzibar: findings from a mass vaccination campaign and observational cohort study. *Lancet Infect Dis* 2012; 12: 837–44.